

Inhoud

Dankwoord.....	8
Woord vooraf.....	9
INLEIDING.....	11
Amsterdamse pretenties verbeeld.....	12
Waardering door Amsterdammers, toeristen en architecten.....	12
Doel en opzet.....	12
HET STADHUIS.....	14
I. NAAR EEN NIEUW STADHUIS.....	15
Ontstaan en geschiedenis van Amsterdam.....	15
Het stedelijk prestige en het oude stadhuis.....	16
DE EERSTE PLANNEN VOOR EEN NIEUW STADHUIS.....	22
Het aan Philips Vingboons toegeschreven vroegste project te Parijs.....	23
Het eerste besluit tot nieuwbouw (1640).....	24
De stedenbouwkundige inpassing van het nieuw te bouwen stadhuis (1640-1648).....	24
1640.....	25
1642.....	25
1643.....	25
1645.....	26
1646.....	27
1647.....	29
Onuitgevoerde stadhuisontwerpen uit 1643.....	29
Het project op de kaart van Cornelis Danckerts de Rij uit 1643.....	29
Het gepubliceerde ontwerp van Vingboons.....	30
Vingboons' eerste getekende ontwerp in de Atlas Beudeker.....	31
Onuitgevoerde stadhuisontwerpen uit 1647.....	32
Het tweede ontwerp van Vingboons in de Atlas Beudeker.....	32
Een ongedateerd ontwerp van de monogrammist SGL.....	33
De resolutie van 18 juli 1648 en het begin van de bouw.....	33
De nieuwbouw.....	36
II. HET ONTWERP VAN JACOB VAN CAMPEN.....	41
HET ONTWERP IN PRENTEN, MODELLEN EN TEKENINGEN.....	41
1. De prenten van 1648.....	42
2. Het houten model (±1648(-1650).....	43
3. De prenten van Stalpaert (1650).....	44
4. <i>Afbeelding van 't Stadt Huys van Amsterdam</i> (1661 en eerder).....	45
5. Delen van een houten model (burgerzaal en galerij) (tussen 1650 en 1658).....	53
6. Een houten weergave van de doorgang naar de schepenzaal.....	53
7. Delen van een houten model van de kappen op de hoeken van het gebouw (1648-1650 of 1653-1655?).....	54
8. Tekeningen van Jacob van Campen: de timpanen en een schilderstuk in de burgerzaal (voor 1655).....	54
9. Een getekende doorsnede van de noordelijke vleugel ter plaatse van de assurantie kamer (1652?).....	54
10. Een tekening met een gewijzigd (verkleind) ontwerp uit 1653.....	56
11. Twee tekeningen van de kap (voor 1658?).....	58
12. Van de voornaemste Statuen en Ciraten: <i>Prima Pars</i> (1655) en <i>Secunda Pars</i> (1663).....	59
13. <i>Verscheide Nieuwe Festonnen geinventeert door I. van Campen</i>	60

HET ONTWERP NADER BESCHOUWD.....	60
Ontwikkelingen in het ontwerp.....	60
De toepassing van beeldhouwwerk.....	61
Bijzondere constructies.....	62
HET PERSPECTIEF VAN DE OPDRACHTGEVER.....	66
Praktische eisen en locale gebruiken.....	67
De visualisering van Amsterdam als voorvechter van vrede.....	68
Rome en Israël als identificatie- en inspiratiebron.....	68
HET PERSPECTIEF VAN DE ARCHITECT.....	68
Architectuurtheorie in de zeventiende eeuw: Vitruvius en de Bijbelse architectuur.....	69
HET STADHUIS ALS VREDESPALEIS: SALOMO ALS VOORBEELD.....	72
VAN CAMPENS UITWERKING VAN HET ONTWERP.....	75
Plattegrond en indeling van het stadhuis.....	75
De grootte van het perceel vertaald in een ontwerpraster.....	78
De opstand van het gebouw.....	78
De toren van het stadhuis.....	83
Detailleren naar Scamozzi.....	85
De aankleding van het gebouw.....	89
BESLUIT.....	92
III. HET STADSFABRIEKAMBT.....	95
ORGANISATIE, OMVANG EN WERKWIJZE.....	95
DE BOUWORGANISATIE VAN HET STADHUIS.....	97
De ontwerper en architect Jacob van Campen.....	97
De stadsarchitect Daniel Stalpaert.....	98
Het stadhuis: aanbesteed of in eigen beheer uitgevoerd?.....	99
Nieuw stadspersoneel.....	99
De stadsmeestersteenhouwer en de stadsondermeestersteenhouwer.....	99
De stadsmeestersmid en -slotenmaker.....	101
Bevoorrechte aannemers.....	101
De stadsglazenmakers (Jan Vos).....	101
De stedelijke klokken- en geschutsgieter (François en Pieter Hemony).....	102
Een bevoorrecht beeldhouwer en zijn concurrenten.....	102
De stadsbeeldhouwer Artus Quellinus.....	102
Rombout Verhulst.....	104
Andere beeldhouwers: Johann Jakob Kern en Gerrit de Vries.....	104
De onbekende factor: de stadsmeestersteenhouwers.....	104
HET BEELDHOEWERK ONDERLING VERGELEKEN; VERSCHILLEN IN DETAILLERING ALS BEWIJS VOOR AANBESTEDING.....	105
Aanbesteden van beeldhouwwerk.....	107
EXCURSIE: HET ONTWERP VAN HET BEELDHOEWERK EN HET AANDEEL VAN DE BEELDHOEWER.....	112
REPRISE.....	121